

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Sisäinen turvallisuus | Sisäministeriön julkaisuja 2021:2

Ulkoisen pelastussuunnitelman laatiminen

Sisäministeriön julkaisuja 2021:2

Ulkoisen pelastussuunnitelman laatiminen

Seppo Lehto, Mira Leinonen, Anna-Mari Kosunen, Mirja Palmén, Timo Saari, Mika Tirroniemi

Sisäministeriö Helsinki 2021

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Julkaisumyynti

Beställningar av publikationer

**Valtioneuvoston
verkkokirjakauppa**

Statsrådets
nätbokhandel

vnjulkaisumyynti.fi

Sisäministeriö

© 2021 tekijät ja sisäministeriö

ISBN pdf: 978-952-324-619-5

ISSN pdf: 2490-077X

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2021

Ulkoisen pelastussuunnitelman laatiminen

Sisäministeriön julkaisuja 2021:2		Teema	Sisäinen turvallisuus
Julkaisija	Sisäministeriö		
Tekijä/t	Seppo Lehto, Mira Leinonen, Anna-Mari Kosunen, Mirja Palmén, Timo Saari, Mika Tirroniemi		
Kieli	suomi	Sivumäärä	27

Tiivistelmä

Tätä ohjetta sovelletaan pelastuslain (379/2011) 48 §:n ja sen perusteella ulkoisista pelastussuunnitelmista annetun sisäministeriön asetuksen (1286/2019) mukaisten kohteiden ulkoisten pelastussuunnitelmien (UPS) laatimiseen. Suomessa on noin 200 ulkoisen pelastussuunnitelman vaativaa kohdetta, joihin on laadittava ulkoinen pelastussuunnitelma. Tällaiset kohteet ovat vaarallisia kemikaaleja käsitteleviä ja varastoivia tuotantolaitoksia, ratapihoja ja satamia sekä ydinvoimalaitoksia ja kaivannaisjätealueita.

Ulkoisten pelastussuunnitelmien laatiminen on osa laajempaa riskienhallintaa. Ulkoinen pelastussuunnitelma toimii onnettomuustilanteessa pelastustoiminnan johtajan apuna, koska sen tulee tukea pelastustehtävien aikaista johtamista. Ulkoinen pelastussuunnitelma lisää myös pelastuslaitoksen kohdetuntemusta ja ohjaa suuronnettomuusharjoittelua ja sitä voidaan hyödyntää myös pelastustoiminnan koulutuksessa. Ulkoisen pelastussuunnitelman laatiminen on pelastuslaitoksen vastuulla. Se toteutetaan yhteistoiminnassa toiminnanharjoittajan ja eri viranomaisten sekä yleisön kanssa.

Ohjeen tarkoituksena on yhdenmukaistaa ulkoisen pelastussuunnitelman laadintaa. Ohjeen liitteenä on mallipohjia, joita pelastuslaitokset voivat käyttää kohteiden ulkoisten pelastussuunnitelmien laadinnassa.

Aluehallintovirastot valvovat, että pelastuslaitokset noudattavat velvoitetta laatia ulkoinen pelastussuunnitelma alueellaan oleville kohteille. Suomella on velvollisuus raportoida ulkoisista pelastussuunnitelmista ja niitä koskevista harjoituksista EU komissiolle sekä Seveso III - että kaivannaisjätedirektiivien perusteella

Asiasanat	Pelastussuunnitelma, pelastustoimi, ohjeet		
ISBN PDF	978-952-324-619-5	ISSN PDF	2490-077X
Asianumero	SMDno-2020-59	Hankenumero	SM005:00/2020
Julkaisun osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-619-5		

Utarbetande av en extern räddningsplan

Inrikesministeriets publikationer 2021:2		Tema	Inre säkerhet
Utgivare	Inrikesministeriet		
Författare	Seppo Lehto, Mira Leinonen, Anna-Mari Kosunen, Mirja Palmén, Timo Saari, Mika Tirroniemi		
Språk	finska	Sidantal	27

Referat

Denna anvisning tillämpas på uppgörandet av externa räddningsplaner för objekt enligt 48 § i räddningslagen (379/2011) och inrikesministeriets förordning om externa räddningsplaner (1286/2019) som utfärdats med stöd av den. I Finland finns cirka 200 objekt med skyldighet att göra upp en extern räddningsplan. Sådana objekt är produktionsanläggningar som hanterar och lagrar farliga kemikalier, bangårdar och hamnar samt kärnkraftverk och deponier för utvinningsavfall.

Uppgörandet av externa räddningsplaner är en del av en mer omfattande riskhantering. Den externa räddningsplanen hjälper räddningsledaren vid olyckor, eftersom den ska stödja ledningen av räddningsuppgifterna. Den externa räddningsplanen ökar också räddningsverkets målkännedom och styr övningarna inför storolyckor. Planen kan också utnyttjas i utbildningen i räddningsverksamhet. Räddningsverket ansvarar för uppgörandet av den externa räddningsplanen. Planen utarbetas i samarbete med verksamhetsutövaren, olika myndigheter och allmänheten.

Syftet med anvisningen är att förenhetliga utarbetandet av externa räddningsplaner. Till anvisningen har fogats mallar som räddningsverken kan använda vid uppgörandet av externa räddningsplaner för objekt.

Regionförvaltningsverken övervakar att räddningsverken iakttar skyldigheten att göra upp en extern räddningsplan för objekten inom sitt område. Finland är skyldigt att till EU-kommissionen rapportera om externa räddningsplaner och om de övningar som gäller dem både enligt Seveso III-direktivet och enligt direktivet om hantering av avfall från utvinningsindustrin.

Nyckelord	räddningsplaner, räddningsverksamhet, räddningsväsendet, räddningslag		
ISBN PDF	978-952-324-619-5	ISSN PDF	2490-077X
Ärendenummer	SMDno-2020-59	Projektnummer	SM005:00/2020
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-619-5		

Formulating external emergency plans

Publications of the Ministry of the Interior 2021:2 **Subject** Internal security

Publisher Ministry of the Interior

Authors Seppo Lehto, Mira Leinonen, Anna-Mari Kosunen, Mirja Palmén, Timo Saari, Mika Tirroniemi

Language Finnish **Pages** 27

Abstract

These instructions apply to the formulation of external emergency plans for sites under section 48 of the Rescue Act (379/2011) and the Decree of the Ministry of the Interior on External Emergency Plans (1286/2019) issued under the said section. Finland has about 200 sites that are required to draw up an external emergency plan. Such sites are production plants, railway yards and ports that handle and stockpile dangerous chemicals as well as nuclear power plants and facilities for extractive waste.

Formulation of external emergency plans is part of broader risk management. In the event of incidents and accidents, the external emergency plan assists the officer in charge of the rescue operations, as the purpose of the plan is to support the management of rescue tasks. The external emergency plan also increases the rescue department's knowledge of the site and guides major accident training, and it can also be used in rescue operations training. Rescue departments are responsible for drawing up external emergency plans. They are carried out in cooperation with the operator and different authorities as well as the general public.

The purpose of these instructions is to harmonise the formulation of external emergency plans. The instructions are accompanied by model templates that can be used by rescue departments in drawing up external emergency plans.

The Regional State Administrative Agencies supervise that rescue departments comply with the obligation to formulate an external emergency plan for sites in their areas of operation. Finland is obliged to report on external emergency plans and the related exercises to the European Commission under the Seveso III Directive and the Mining Waste Directive.

Keywords emergency plans, rescue operations, rescue services, Rescue Act

ISBN PDF 978-952-324-619-5

ISSN PDF 2490-077X

Reference number SMDno-2020-59

Project number SM005:00/2020

URN address <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-619-5>

Sisältö

1	Säädökset	7
2	Määritelmät	8
3	Ulkoisen pelastussuunnitelman laatiminen	10
3.1	Yhteistyö ulkoista pelastussuunnitelmaa laatiessa	12
3.2	Suunnitelmien tarkistaminen ja päivittäminen	12
4	Ulkoisen pelastussuunnitelman valmisteluvaiheen kuuleminen ja ulkoisesta pelastussuunnitelmasta tiedottaminen	13
4.1	Ulkoisen pelastussuunnitelman valmisteluvaiheen kuuleminen.....	14
4.2	Ulkoisesta pelastussuunnitelmasta tiedottaminen.....	15
5	Turvallisuustiedote	16
5.1	Suunnitelmatiedot ja säädöstausta	16
5.2	Yleistiedot alueesta	16
5.3	Onnettomuusvaaran kuvaus.....	17
5.4	Pelastustoiminta	17
6	Ulkoinen pelastussuunnitelma	18
6.1	Kansilehti ja sisällysluettelo	18
6.2	Suunnitelman säädöstausta.....	19
6.3	Turvallisuustiedotteen tiedot.....	19
6.4	UPS hyväksyntä, päivitykset sekä tehdyt muutokset	19
6.5	Alueen tiedot.....	19
6.6	Onnettomuusskenaarioiden kuvaus.....	19
6.7	Toiminnanharjoittajan valmius ja ensitoimenpiteet	20
6.8	Pelastustoiminnan johtaminen suuronnettomuustilanteissa.....	20
6.9	Onnettomuusuhkiin perustuvat toimintamallit	21
6.10	Alueen eristäminen	23
6.11	Suojaväistön toteuttaminen	23
6.12	Onnettomuuden jälkien korjaaminen ja ympäristön puhdistaminen	23
6.13	Tiedottaminen onnettomuudesta.....	24
6.14	Suunnitelman liitteet.....	24
7	Taustamateriaalia	26
8	Liitteet	27
	Liite 1. Turvallisuustiedotemalli.....	27
	Liite 2. Ulkoinen pelastussuunnitelmamalli.....	27
	Liite 3. Kuulutusmalli.....	27
	Liite 4. Aluehallintoviraston arviointikriteerit.....	27

1 Sädökset

Pelastuslaitoksen velvoite laatia ulkoinen pelastussuunnitelma perustuu [pelastuslain \(379/2011\) 48 §:ään](#). Pelastuslaitoksen tulee yhteistyössä toiminnanharjoittajan kanssa laatia ulkoinen pelastussuunnitelma alueista, joilla on:

1. ydinenergialain ([990/1987](#)) 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu ydinlaitos;
2. vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain ([390/2005](#)) 30 §:n 1 momentissa tai 62 §:n 1 momentissa tarkoitettu tuotantolaitos, josta toiminnanharjoittajan tulee laatia turvallisuus selvitys;
3. ympäristönsuojelulain ([527/2014](#)) 112 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu suuronnettomuuden vaaraa aiheuttava kaivannaisjätteen jätealue; ([16.12.2016/1171](#))
4. vaarallisten aineiden kuljetuksesta rautatiellä annetun valtioneuvoston asetuksen ([195/2002](#)) 32 §:n mukainen järjestelyratapiha; tai
5. vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja tilapäisestä säilytyksestä satama-alueella annetun valtioneuvoston asetuksen ([251/2005](#)) 8 §:n mukainen satama-alue.

[Sisäministeriön asetuksessa 1286/2019](#) säädetään tarkemmin ulkoisen pelastussuunnitelman laatimisesta.

2 Määritelmät

Tässä ohjeessa käytettävillä termeillä tarkoitetaan seuraavaa:

Evakuoinnilla väljää yläkäsitettä, jolla tarkoitetaan ihmisten ja omaisuuden siirtämistä turvaan vaara-alueelta tai vaarallisesta kohteesta. Evakuoinnissa on kyse äkillisestä ja odottamatta ilmaantuvasta siirtämistarpeesta.

Sisäisellä pelastussuunnitelmalla toiminnanharjoittajan laatimaa vaarallisten kemikaalien laajamittaista käsittelyä ja varastointia tai tilapäistä säilytystä harjoittavan tuotantolaitoksen, ratapihan, satama-alueen, rakennuksen tai kaivannaisjätteen jätealueen pelastussuunnitelmaa toiminnanharjoittajan omatoimisesta varautumisesta mahdollisiin onnettomuuksiin ja toimenpiteistä onnettomuustilanteessa.

Suojaväistöllä kiireellistä evakuointia, joka tapahtuu pelastusviranomaisen määräyksestä tulipalon tai muun onnettomuuden tai niiden välittömän uhkan vuoksi. Suojaväistössä ihmiset tai omaisuus siirretään turvaan lyhytaikaisesti suhteellisen lähelle. Suojaväistö voidaan toteuttaa niin normaali- kuin poikkeusoloissakin.

Suuronnettomuudella huomattavaa päästöä, tulipaloa, räjähdystä tai muuta ilmiötä, joka seuraa ydinlaitoksen, tuotantolaitoksen, kaivannaisjätteen jätealueen, ratapihan tai satama-alueen toiminnassa esiintyvistä tilanteista ja joka voi aiheuttaa ihmisten terveyteen, ympäristöön tai omaisuuteen kohdistuvaa välitöntä tai myöhemmin ilmenevää vaaraa ja jossa on mukana yksi tai useampi vaarallisia aineita taikka kaivannaisjätettä.

Toiminnanharjoittajalla oikeushenkilöä tai luonnollista henkilöä, joka valmistaa, tuo maahan, pitää kaupan, saattaa markkinoille, luovuttaa, vie maasta, varastoi, pakkaa, jakelee, pitää hallussaan, säilyttää, käyttää, kuljettaa tai muulla tavalla käsittelee vaarallista ainetta tai kemikaalia, räjähdettä tai muuta vastaavaa tuotetta taikka kaivannaisjätettä (huom. Satamanpitäjä satama-alueella rinnastetaan toiminnanharjoittajaan) taikka ydinenergian käyttöön oikeuttavaa luvan haltijaa.

Toimintaperiaateasiakirjalla toiminnanharjoittajan kaivannaisjätteen jätealueesta laatimaa asiakirjaa, jossa toiminnanharjoittaja kuvaa suuronnettomuuksien vaaran rajoittamista koskevat yleiset päämäärät ja toimintatavat.

Tuotantolaitoksella toiminnanharjoittajan valvonnassa olevaa aluetta, jossa vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistetaan, käsitellään tai varastoidaan yhdessä tai useamassa laitoksessa.

Turvallisuusselvityksellä toiminnanharjoittajan vaarallisten kemikaalien laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavasta tuotantolaitoksesta sekä turvallisuusselvitysvelvollisesta ratapihasta tai satama-alueesta laatimaa asiakirjaa, jossa toiminnanharjoittaja kuvaa toimintaansa liittyvät vaarat ja varautumisensa niihin.

Turvallisuustiedotteella tarkoitetaan pelastuslaitoksen laatimaa ulkoisista pelastussuunnitelmista annetun sisäministeriön asetuksen (1286/2019) 8 §:n mukaisesti pelastuslaitoksen verkkosivuilla annettavaa tiedotetta yleisölle ulkoisista pelastussuunnitelmista. Lisäksi toimitetaan yhteistyössä toiminnanharjoittajan kanssa paperisena jaettava tiedote (niin kutsuttu yleisötiedote), johon sisällytetään turvallisuustiedotteessa olevat tiedot tai vaihtoehtoisesti turvallisuustiedote jaetaan täydennettynä toiminnanharjoittajan antamilla tiedoilla. Turvallisuustiedotteen luonnoksella kuullaan yleisöä ulkoisen pelastussuunnitelman valmisteluvaiheessa.

UPS-harjoituksella harjoitusta, jonka pelastuslaitos järjestää yhdessä toiminnanharjoittajan ja pelastustoimintaan osallistuvien muiden viranomaisten kanssa tai yhdessä toiminnanharjoittajan, rataverkon haltijan ja pelastustoimintaan osallistuvien muiden viranomaisten tai yhdessä satamanpitäjän ja pelastustoimintaan osallistuvien muiden viranomaisten kanssa vähintään kerran kolmessa vuodessa. Harjoituksessa testataan sisäisten ja ulkoisten pelastussuunnitelmien toimivuutta sekä yhteistyötä eri toimijoiden kesken.

Yleisöllä, jota asia koskee, tarkoitetaan luonnollista henkilöä, luonnollisten henkilöiden yhteenliittymiä, oikeushenkilöä ja yhteisöä, joihin mahdollinen onnettomuus todennäköisesti vaikuttaa sekä rekisteröityä yhdistystä ja säätiötä, jotka edistävät ympäristönsuojelua.

3 Ulkoisen pelastussuunnitelman laatiminen

Pelastuslaitoksen on laadittava ulkoinen pelastussuunnitelma vuoden kuluessa siitä päivästä, kun toiminnanharjoittaja on toimittanut seuraavat asiakirjat pelastuslaitokselle ja Aluehallintovirastolle:

- vaarallisten kemikaalien tuotantolaitokset, ratapihat ja satamat: turvallisuus selvitys ja sisäinen pelastussuunnitelma tai
- puolustusvoimien kohteilta tarvittaessa vain edellisessä kohdassa mainituista asiakirjoista laatimisessa tarvittavat tiedot tai
- ydinvoimalaitokset: valmiussuunnitelma tai
- kaivannaisjätealuilta toimintaperiaateasiakirja, turvallisuusjohtamisjärjestelmää kuvaava asiakirja ja sisäinen pelastussuunnitelma.

Mikäli toiminnanharjoittajan lähettämistä asiakirjoista puuttuu tarvittavia tietoja (esimerkiksi suuronnettomuusskenaariot), on pelastuslaitoksen yhteistyössä toimivaltaisen viranomaisen (esim. kemikaalituotantolaitosten osalta Tukes) kanssa pyydettävä lisäselvityksiä toiminnanharjoittajalta. Koska ulkoinen pelastussuunnitelma on laadittava vuoden kuluessa, pelastuslaitos ei voi odottaa toimivaltaisen viranomaisen tekemiä turvallisuusselvityksen johtopäätöksiä kohteesta. Pelastuslaitoksen on informoitava lisätietojen pyytämisestä aluehallintovirastoa.

Ulkoinen pelastussuunnitelma voidaan laatia yhteisesti tuotantolaitoksille, jotka sijaitsevat samalla tehdasalueella ja jotka muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden tai tuotantolaitoksille, jotka sijaitsevat niin lähellä toisiaan, että tuotantolaitoksessa tapahtuvasta onnettomuudesta voi aiheutua vahinkoa toiselle tuotantolaitokselle. Suunnitelma voi olla yhteinen useamman toiminnanharjoittajan kesken.

Ulkoisessa pelastussuunnitelmassa tulee huomioida myös samalla alueella olevat tuotantolaitokset ja muut toimijat, joista ei tarvitse laatia ulkoista pelastussuunnitelmaa, ottamalla huomioon niihin kohdistuvat tai niiden aiheuttamat mahdolliset suuronnettomuus- ja muut onnettomuusvaarat.

Ympäristöonnettomuuden syntymisen estämiseksi tai onnettomuuden vaikutusten pienentämiseksi ulkoisessa pelastussuunnitelmassa huomioidaan onnettomuuksien ympäristövaikutukset sekä ympäristövahinkojen rajaamiseksi vaadittavat toimenpiteet.

Laadittaessa ulkoista pelastussuunnitelmaa satama-alueelle tai sen läheisyydessä sijaitseviin kohteisiin tulee huomioida öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunnan järjestäminen ja johtaminen sekä sovittaa yhteen pelastuslain 22 b § ja 22 c § nojalla laaditut suunnitelmat.

Ulkoisen pelastussuunnitelman valmistuessa pelastuslaitoksen tulee huolehtia suunnitelman riittävästä perehdyttämisestä pelastustoimintaan osallistuvalla henkilöstöllä sekä vähintään niille yhteistyötahoille, joille suunnitelmassa on määritelty tehtäviä.

Kuvio 1. Kaavio ulkoisen pelastussuunnitelman laadintaprosessista.

3.1 Yhteistyö ulkoista pelastussuunnitelmaa laatiessa

Ulkoisen pelastussuunnitelman laatiminen on pelastuslaitoksen vastuulla, mutta se tehdään tiiviissä yhteistyössä toiminnanharjoittajan ja eri viranomaisten kanssa. Myös yleisölle tulee varata mahdollisuus antaa mielipiteensä ulkoisen pelastussuunnitelman laatimisen yhteydessä.

Pelastuslaitoksen ja toiminnanharjoittajan välinen yhteistyö on suunniteltava ja varmistettava niin, että onnettomuustilanteessa kohteen asiantuntijat, pelastusorganisaatiot ja tekniset turvajärjestelyt ovat hyödynnetty mahdollisimman tehokkaasti. Yhteistyötä on tehtävä myös niiden tahojen kanssa, joille ulkoisessa pelastussuunnitelmassa on suunniteltu tehtäviä tai joiden toiminnalla on vaikutusta onnettomuuden seurausten hallitsemiseksi tai rajoittamiseksi. Yhteistyötahoja ovat toiminnanharjoittajan lisäksi valtion ja kuntien viranomaiset, laitokset ja liikelaitokset. Laadinnassa tarvittavat yhteistyötahot tulee arvioida aina kohdekohtaisesti. Yhteistyötahojen kanssa on tarpeen käydä läpi mm. toimintaan osallistuvilla organisaatioilla kirjatut tehtävät ja vastuut sekä yhteistoiminta eri tyyppisissä onnettomuustilanteissa. Keskeiset yhteistyötahot on kirjattu UPS mallipohjan kohtaan 5.3.

Pelastuslaitosten on tarvittaessa pyydettävä lausunto ulkoista pelastussuunnitelmaa laadittaessa yhteistyöviranomaisilta. Erityisen tärkeää se on, jos yhteistyöviranomaiselle on kirjattu tehtäviä ulkoisessa pelastussuunnitelmassa.

3.2 Suunnitelmien tarkistaminen ja päivittäminen

Ulkoiset pelastussuunnitelmat tulee tarkistaa vähintään kolmen vuoden välein tai mikäli pelastuslaitoksen tai toiminnanharjoittajan toiminnassa tapahtuu suunnitelmaan vaikuttavia muutoksia. Tarkistuksessa tulee huomioida mm. kohteen toimintaympäristössä ja pelastustoimen resurssissa tapahtuneet muutokset. Kun hyväksyttyyn suunnitelmaan tehdään muutoksia, tulee muutokset ja päivitystiedot merkitä muutoksille varattuun kohtaan. Päivitetty suunnitelma toimitetaan aluehallintovirastolle arvioitavaksi.

Pelastuslaitosta suositellaan nimittämään UPS –vastuuhenkilö, jonka tehtävänä on huolehtia pelastuslaitoksen ulkoisten pelastussuunnitelmien yhdenmukaisuudesta sekä tarkistaa ulkoiset pelastussuunnitelmat ennen aluehallintovirastolle toimittamista.

4 Ulkoisen pelastussuunnitelman valmisteluvaiheen kuuleminen ja ulkoisesta pelastussuunnitelmasta tiedottaminen

Kuvio 2. Kooste valmisteluvaiheen kuulemisesta ja tiedottamisesta.

Ulkoisen pelastussuunnitelman valmisteluvaiheen kuuleminen aina uuden pelastussuunnitelman laatimisen yhteydessä tai sen merkittävästi muuttuessa

- ▶ Valmisteluvaiheen aikana (yksi vuosi).
- ▶ Valmistellaan turvallisuustiedotteen luonnos ja kuulutus.
- ▶ Molemmat pidetään verkkosivuilla vähintään 14 vrk, jolloin yleisöllä on mahdollisuus antaa mielipide valmisteluvaiheessa.
- ▶ Tuotantolaitosten ulkoisen pelastussuunnitelman laatimisesta tiedotetaan TUKESin lupahakemuksesta kuuluttamisen yhteydessä.
- ▶ Kaivannaisjätealueiden osalta kuulutetaan sanomalehdessä.

Valmiista ulkoisesta pelastussuunnitelmasta tiedottaminen

- ▶ Viimeistellään turvallisuustiedote ja lisätään pelastuslaitoksen verkkosivuille.
- ▶ Tuotantolaitoksen ja kaivannaisjätealueiden toiminnanharjoittajien kanssa tehdään yhteistyössä paperinen jaettava tiedote, jonka jakelusta huolehtii toiminnanharjoittaja tai pelastuslaitos. Muiden kohteiden osalta pelastuslaitos vastaa, että paperisen tiedotteen jakelusta huolehditaan.
- ▶ Paperisen tiedotteen jakelu vähintään viiden vuoden välein tai mikäli tulee olennaisia muutoksia.
- ▶ Paperisessa jaettavassa tiedotteessa on keskeiset asiat ulkoisesta pelastussuunnitelmasta laaditusta turvallisuustiedotteesta.

4.1 Ulkoisen pelastussuunnitelman valmisteluvaiheen kuuleminen

Ulkoista pelastussuunnitelmaa laadittaessa tulee yleisölle, jota asia koskee, varata mahdollisuus kertoa mielipiteensä suunnitelmasta. Kuuleminen hoidetaan laatimalla turvallisuustiedotteen luonnos (liite 1) ja kuulutusasiakirja (liite 3). Asiakirjat laitetaan nähtäville pelastuslaitoksen verkkosivuille. Verkkosivuille ei laiteta koko ulkoista pelastussuunnitelmaa, vaan yleisön helposti luettavissa olevaan muotoon laadittu turvallisuustiedotteen luonnos, joka sisältää keskeiset tiedot ulkoisesta pelastussuunnitelmasta. Hallintolain 62 a §:n mukaan tiedoksianto toimitetaan julkaisemalla kuulutus ja kuulutettava asiakirja yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla. Lisäksi ulkoista pelastussuunnitelmaa koskevat asiakirjat ovat nähtävänä pelastuslaitoksella.

Ulkoisen pelastussuunnitelman valmisteluvaiheen kuuleminen tehdään uusista tai merkittävästi muutettavista ulkoisista pelastussuunnitelmista. Yleisöllä, jota asia koskee, käsitetään laajasti vaikutusalueen väestöä, alueella ja lähistöllä olevia yrityksiä ja laitoksia ja lisäksi mm. sellaisia rekisteröityjä yhdistyksiä ja säätiöitä, jotka edistävät ympäristönsuojelua. Merkittävällä muutoksella tarkoitetaan muutosta, jolla on vaikutusta pelastustoimintaan tai väestölle aiheutuvaan vaaraan.

Kuulutuksesta on käytävä ilmi, mitä asia koskee sekä maininta siitä, missä ja mihin ajankohtaan saakka asiakirja pidetään nähtävillä. Kuulutuksessa on lisäksi mainittava ajankohta, jona se on julkaistu viranomaisen verkkosivuilla ja todettava, että tiedoksisääntöä katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kyseisestä julkaisemisajankohdasta. Kuulutus ja turvallisuustiedotteen luonnos on pidettävä verkkosivuilla vähintään 14 vuorokautta.

Kuulemisesta ilmoitetaan pelastuslaitoksen verkkosivujen lisäksi kemikaaliturvallisuuslain mukaisten lupahakemusten kuulemisen yhteydessä. Tukes hoitaa kuulemisjärjestelyt ja on tarvittaessa yhteydessä pelastuslaitokseen.

Kaivannaisjätteen jätealueiden osalta kuulutusten julkaisemisesta on lisäksi tiedotettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä lehdessä.

Kuulutuksessa tulee olla seuraavat tiedot:

- ulkoisen pelastussuunnitelman kohteena oleva alue
- suunnitelmasta vastaava viranomainen
- miten suunnitelmasta saa lisätietoja
- paikka, jossa suunnitelmaa koskevat asiakirjat ovat nähtävänä, ja aika, jolloin ne ovat nähtävänä
- mielipiteen esittämiselle edellytetty muoto ja määräaika mielipiteen esittämiselle sekä tieto mihin mielipide on toimitettava

4.2 Ulkoisesta pelastussuunnitelmasta tiedottaminen

Pelastuslaitoksen ja toiminnanharjoittajan on laadittava yhteistyössä ulkoisesta pelastussuunnitelmasta turvallisuustiedote (Liite 1), joka sisältää tiedot suuronnettomuusvaaroista, väestön varoittamisesta, turvallisuustoimenpiteistä ja toimintaohjeista suuronnettomuustilanteessa. Tiedote on toimitettava paperisena vähintään henkilöille, jotka tarvitsevat suunnitelman tietoja suuronnettomuustilanteessa, suuronnettomuuden todennäköiselle vaikutusalueella sijaitseviin kouluihin, sairaaloihin ja muihin yleisessä käytössä oleviin rakennuksiin sekä kohteille, jotka ovat suuronnettomuuden todennäköisellä vaikutusalueella.

Tuotantolaitosten ja kaivannaisjätteen jätealueiden osalta tiedottaminen on tehtävä yhdessä toiminnanharjoittajan kanssa siten, että tiedot ulkoisesta pelastussuunnitelmasta liitetään toiminnanharjoittajan edellä mainituille tahoille jakamaan niin kutsuttuun yleisötiedotteeseen. Muiden kohteiden osalta pelastuslaitos huolehtii jakelusta.

Turvallisuustiedotteen tietoja käytetään toiminnanharjoittajan kanssa valmisteltavassa yleisötiedotteessa tai sitä voidaan käyttää myös suoraan yleisölle jaettavana yleisötiedotteena silloin, kun toiminnanharjoittajalla ei ole muuhun lakiin kirjattua velvoitetta yleisön tiedottamisesta. Tuotantolaitosten toiminnanharjoittajan tiedottamisveloitteesta säädetään kemikaaliturvallisuuslain 31 §:ssä ja kaivannaisjätealueiden toiminnanharjoittajan tiedottamisvelvollisuudesta ympäristönsuojelulain 115 §:ssä. Kemikaaliturvallisuuslainsäädännön toiminnanharjoittajan velvoite yleisölle tiedottamisesta toimintaa koskevista vaaroista käsittää vain kemikaaliturvallisuuslain mukaiset kohteet, mutta sisäministeriön asetus ulkoisista pelastussuunnitelmista koskee kaikkia ulkoisen pelastussuunnitelman vaatuvia kohteita.

Ulkoisen pelastussuunnitelman valmistelussa tai tiedottamisessa on huomioitava julkisuuslain 24 § siten, ettei toiminnanharjoittajan salassa pidettäväksi määrittelemiä tietoja tai asiakirjojen osia julkaista. Huomioitava myös, että tiedot väestölle on annettava koko maassa molemmilla kansalliskielillä (kielilaki 423/2003). Saamelaiden kotiseutualueella tiedot on annettava lisäksi saamen kielellä (Saamen kielilaki 1086/2003). Mikäli alueella asuu huomattava määrä sellaisia henkilöitä, joiden äidinkieli on muu kuin suomen, ruotsin tai saamen kieli, on toimintaohjeet hyvä antaa myös heidän kielellään ja/tai englannin kielellä.

Tiedottaminen tulee tehdä uudelleen, jos ulkoisiin pelastussuunnitelmiin tehdään oleellisia muutoksia, kuitenkin vähintään viiden vuoden välein.

Turvallisuustiedote tulee olla jatkuvasti saatavilla pelastuslaitoksella ja pelastuslaitoksen verkkosivuilla.

5 Turvallisuustiedote

Turvallisuustiedote on pelastuslaitoksen ja toiminnanharjoittajan yhteistyössä laatima tiedote alueen ulkoisesta pelastussuunnitelmasta. Se on julkinen tiedote, joka käsittää tiedot kohteen suuronnettomuusvaaroista, väestön varoittamisesta, turvallisuustoimenpiteistä sekä toimintaohjeista suuronnettomuustilanteessa. Ulkoisen pelastussuunnitelman valmisteluvaiheen kuulemisessa käytetään turvallisuustiedotteen luonnosta.

Lisäksi toimitetaan yhteistyössä toiminnanharjoittajan kanssa paperisena jaettava tiedote niin kutsuttu yleisötiedote, johon sisällytetään turvallisuustiedotteessa olevat tiedot tai vaihtoehtoisesti turvallisuustiedote jaetaan täydennettynä toiminnanharjoittajan antamalla tiedoilla. Turvallisuustiedotteen luonnoksella kuullaan yleisöä ulkoisen pelastussuunnitelman valmisteluvaiheessa.

Turvallisuustiedote noudattaa seuraavissa kappaleissa esitettyä rakennetta.

5.1 Suunnitelmatiedot ja säädöstausta

Esitetään ulkoisen pelastussuunnitelman kohde/kohteet sekä mainitaan pelastuslain 48 § ja sisäministeriön asetus (1286/2019) perusteena ulkoisen pelastussuunnitelman laatimiselle.

5.2 Yleistiedot alueesta

Esitetään kohteen osoite- ja yhteistiedot.

Lyhyt esittely toiminnanharjoittajasta sekä kohteessa harjoitetusta toiminnasta. Kohteen sijaintia voidaan havainnollistaa ilma- tai karttakuvilla.

5.3 Onnettomuusvaaran kuvaus

Kuvataan kohteen suuronnettomuusskenaariot, suuronnettomuutta aiheuttavat kemikaalit sekä mahdollisten onnettomuuksien aiheuttamat vaaratekijät ihmisten terveydelle, ympäristölle ja omaisuudelle.

Suuronnettomuusvaarojen vaatimat toimenpiteet kuvataan lyhyesti skenaariokohtaisesti, kuten onnettomuuden vaikutusalue ja evakuointi tai suojaväistö. Esimerkiksi vuoto edellyttää sisälle suojautumista tuulen alapuolisella alueella 1000 m etäisyydellä.

Suuronnettomuuden vaikutusalueet esitetään lisäksi karttakuvin esim. piirtämällä uhkaku-
van mukainen ympyrä kohteen ympärille. Karttakuvista tulee käydä ilmi lähimmät kiinteis-
töt ja laitokset.

Ydinvoimalaitoksen osalta kuvataan ydinvoimalaitostapahtumien valmiustilanneluokitus sekä kuhunkin luokkaan kuuluvia voimalaitostapahtumia. Ydinvoimalaitoksesta tulee lisäksi olla yksiselitteinen kuvaus noin 20 kilometrin etäisyydelle ulottuvasta varautumisalueesta sekä muun muassa väestömäärät ja erityiskohteet varautumisalueella.

5.4 Pelastustoiminta

Turvallisuustiedotteessa esitetään lyhyesti, miten pelastuslaitos on valmistautunut toimimaan alueella kohteen suuronnettomuusvaarojen mukaisissa tilanteissa ja miten pelastustoiminta toteutetaan alueella ja sen ulkopuolella.

Suunnitelmasta tulee käydä ilmi toiminnanharjoittajan valmius ja varautuminen suuronnettomuuksiin sekä toiminnanharjoittajan pelastusorganisaation toiminta onnettomuustilanteissa.

Kuvataan lyhyesti pelastustoimintaan liittyvät ensitoimenpiteet, pelastustoiminnan käynnistämiseen liittyvät toimenpiteet sekä miten pelastustoimintaan tarvittavat resurssit pelastuslaitos, toiminnanharjoittaja ja tukioorganisaatiot hälytetään.

Suunnitelmassa esitetään miten väestöä ja lähistöllä olevia laitoksia varoitetaan, miten näille annetaan tietoja onnettomuudesta ja sen vaikutuksista ja millaisia toimintaohjeita väestölle annetaan molemmilla kansalliskielillä. Väestön varoittamiseen käytettävissä olevat järjestelmät ja niiden kuuluvuusalueet esitetään. Kuvataan lyhyesti väestön suojaväistöön liittyvät toimenpiteet.

6 Ulkoinen pelastussuunnitelma

Ulkoiseen pelastussuunnitelmaan kootaan suuronnettomuustilanteessa tarvittavat yksityiskohtaiset tiedot, tarkemmat onnettomuusskenaariokohtaiset toimintamallit sekä edellä mainittuihin asioihin liittyvät liitetiedostot.

Ulkoiseen pelastussuunnitelmaan kirjattavia tietoja on suositeltavaa havainnollistaa karttapiirroksilla ja ilmakuvilla. Yksityiskohtaiset tai säännöllistä päivitystä vaativat tiedot, on tarkoituksen mukaista laittaa suunnitelman liitteeksi. Tällaisia ovat esimerkiksi kemikaaliluettelot, kemikaalien sijoitukset, prosessi- ja putkistokaaviot sekä aluekartat. Nämä tiedot ovat yleisesti saatavissa toiminnanharjoittajalta.

Pelastuslaitoksen päivittäisessä käytössä olevat ohjeet esimerkiksi johtamisohje linkitetään ulkoiseen pelastussuunnitelmaan tai laitetaan liitteeksi. Pelastustoiminnan kannalta tärkeät tietolähteet kuten esimerkiksi TOKEVA- ja OVA-ohjeet on syytä linkittää alkuperäiseen versioon. Suunnitelman liitteisiin voidaan koota muuta alueeseen tai kohteeseen liittyvää taustamateriaalia. Ulkoisen pelastussuunnitelman käytettävyyttä voidaan tehostaa esimerkiksi kenttäjärjestelmän (PEKE) piirtotasojen avulla.

Tuotantolaitoksille yhteisesti laaditussa ulkoisessa pelastussuunnitelmassa laadintaperiaate on sama kuin yksittäisessä kohteessa. Yhteisesti laaditussa ulkoisessa pelastussuunnitelmassa tuotantolaitokset on kuvattu selvästi ja siitä ilmenee jokaisen kohteen osalta eriteltynä vähintään yhteystiedot, ajo-ohjeet, suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavat onnettomuusskenaariot ja niihin liittyvät pelastustoiminnan toimintamallit, suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavat vaaralliset kemikaalit, kohteen pelastusorganisaatio, kohteen suojautumis- ja kokoontumispaikat sekä alueen/kohteen hälytys- ja turvallisuuslaitteet.

Ulkoinen pelastussuunnitelma noudattaa seuraavissa kappaleissa esitettyä rakennetta.

6.1 Kansilehti ja sisällysluettelo

Kansilehdelle laitetaan suunnitelman nimi, kohde/kohteet, laatimisajankohta ja ko. pelastuslaitoksen nimi. Suunnitelmassa on sisällys- ja liiteluettelo.

6.2 Suunnitelman säädöstausta

Kuvataan lyhyesti ulkoisen pelastussuunnitelman tarkoitus ja keskeiset säädöserusteet.

6.3 Turvallisuustiedotteen tiedot

Esitetään turvallisuustiedotteen kuulemiseen, nähtävillä pitämiseen sekä jakeluun liittyvät tiedot.

6.4 UPS hyväksyntä, päivitykset sekä tehdyt muutokset

Päivämäärä milloin suunnitelmaa on tarkistettu, päivitetty tai muutettu sekä tekijän nimi ja virka-asema.

6.5 Alueen tiedot

Alueen ja toimintojen kuvauksessa esitetään yleistiedot kohteen ja sen lähialueen toimintoista. Yleistiedoissa kuvataan lyhyesti alueella tapahtuvat toiminnat sekä yhteystiedot, jotka tarvittaessa kuvataan toiminnanharjoittaja- / yrityskohtaisesti. Tietojen ajanmukaisuus varmistetaan toiminnanharjoittajalta.

Esitetään suuronnettomuustilanteessa tarvittavat tärkeät yhteystiedot sekä kohteen henkilöstön suojautumiseen ja varoittamiseen liittyvät toimenpiteet. Huomioidaan myös onnettomuuden alueen ulkopuolella olevat tärkeät toiminnot ja henkilömäärät. Pelastustoiminnan kannalta tärkeitä tietoja ovat muun muassa

- alueen yhteys- ja vastuuhenkilöt (tiedot voidaan esittää myös toimintaohjeissa)
- alueella oleskelevien henkilöiden määrä eri aikoina
- alueella tapahtuva ihmisten varoittaminen
- kokoontumispaikat onnettomuustilanteissa
- alueen läheisyydessä olevat tärkeät toiminnot ja henkilömäärät

6.6 Onnettomuusskenaarioiden kuvaus

Kuvataan kohteen turvallisuus selvitykseen kirjatut suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat skenaarit kemikaalikohtaisesti. Jokaisen skenaarion osalta kuvataan tärkeimmät

vaaraomaisuudet sekä suuronnettomuusskenaarioiden edellyttämät eristys- ja vaara-alueet sekä väestön suojautumistarpeet.

Suuronnettomuuksien vaikutusalueet havainnollistetaan karttakuvilla, joissa on merkitty etäisyydet tuotantolaitoksesta. Suunnitelma luettavuuden kannalta on suositeltavaa käyttää taulukoita em. asioiden ilmaisemiseen.

6.7 Toiminnanharjoittajan valmius ja ensitoimenpiteet

Kuvataan tärkeimmät pelastustoimintaan vaikuttavat toiminnanharjoittajaa koskevat tiedot:

- Alueen pelastusorganisaatio toiminta ja yhteystiedot
- Alueen pelastusorganisaatiolle ennalta suunnitellut tehtävät
- Alueella olevat pelastuslaitoksen toimintaa helpottavat laitteet

6.8 Pelastustoiminnan johtaminen suuronnettomuustilanteissa

Ajo-ohjeet ja pääsy kohteeseen

Kuvataan ajoreitit, sisään tulokohdat sekä tärkeimmät toimenpiteet kohteen tavoittamiseksi.

Pelastustoiminnan johtopaikka

Esitetään pelastustoiminnan johtamisjärjestelyt suuronnettomuustilanteessa niiltä osin kuin ne poikkeavat pelastuslaitoksen johtamisohjeista. Suunnitelmassa tulee huomioida seuraavat asiat:

- Johtopaikkojen sijainti
- Johtopaikalla vaadittava henkilöstö
- Johtamispaikoille varattavat johtamistarvikkeet ja viestintävälineet
- Poikkeavat johtamispaikat ja viestintäjärjestelyt, mikäli johtopaikkaa ei voi perustaa suunnitelmien mukaan esimerkiksi altistumisvaarasta johtuen.

Yhteistyötahot ja yhteistiedot

Esitetään pelastustoiminnan kannalta tärkeät yhteistyötahot, niiden hälyttäminen ja yhteistyötahoille suunnitellut tehtävät.

6.9 Onnettomuusuhkiin perustuvat toimintamallit

Keskeisimpien suuronnettomuusskenaarioiden pohjalle laaditaan loogisesti etenevät toimintamallit, jotka tukevat johtamista ja toimivat muistilistana.

Eryistä vaaraa aiheuttavien kohteiden toiminnasta, vaaratekijöistä tai kemikaalien ominaisuuksista johtuen sama toimintamalli saattaa soveltua useampaan eri onnettomuusskenaarioon. Tällöin voidaan laatia yleinen toimintamalli, jota sovelletaan kyseessä olevan kemikaalin mukaan.

Suuronnettomuustilanteissa vaadittavia resursseja arvioidessa, tulee kunkin toimintamallin osalta tarkastaa kohteen hälytysvasteen oikeellisuus ja tehdä tarvittaessa korjauksia hälytysjärjestelmään (ERICA).

Tarvittaessa viitataan pelastuslaitoksen laatimiin muihin suunnitelmiin, jotka liitetään linkiksi tai ulkoisen pelastussuunnitelman liitteeksi. Pelastustoiminnan kannalta tärkeät tietolähteet kuten esimerkiksi TOKEVA ja OVA-ohjeet toimivat toimintamallien tukena.

Keskeisimpien suuronnettomuusskenaarioiden pohjalle laaditut pelastustoiminnan toimintamallit esitetään esimerkiksi seuraavan loogisesti etenevän mallin mukaan:

Taulukko 1. Pelastustoiminnan toimintamallit

Onnettomuusskenaario
<ul style="list-style-type: none"> - esitetään onnettomuusskenaario(t), joita toimintaohje koskettaa - esitetään onnettomuuksien todennäköiset tapahtumapaikat
▼
Välittömässä vaarassa olevien ja muun väestön varoittaminen sekä vaaratiedottaminen
<ul style="list-style-type: none"> - esitetään henkilömäärä onnettomuuden vaikutusalueella - kuvataan väestön varoittamiseen liittyvät toimenpiteet - kuvataan vaara-alueen suuruus ja onnettomuuden vaikutusalueen kriittiset kohteet - kuvataan vaaratiedottamiseen liittyvät toimenpiteet
▼
Hälytettävät muodostelmat, erityiskalusto ja yhteistyötahot
<ul style="list-style-type: none"> - esitetään tehtävään hälytettävät resurssit - kuvataan onnettomuusskenaarion edellyttämä erityiskalusto - kuvataan muut hälytettävät viranomaiset ja yhteistyötahot - kohteen pelastusorganisaation ja keskeisten henkilöiden hälyttäminen
▼
Tilannearvio ja tehtävien organisointi
<ul style="list-style-type: none"> - kuvataan pelastustoiminnan organisointi ja muodostelmille suunnitellut tehtävät - kuvataan muille viranomaisille / yhteistyötahoille suunnitellut tehtävät - kuvataan kohteen pelastusorganisaatiolle suunnitellut alkutoimenpiteet ja muut tehtävät
▼
Alueen ulkopuolella suoritettava pelastustoiminta
<ul style="list-style-type: none"> - esitetään lyhyt kuvaus alueen ulkopuolella suoritettavasta pelastustoiminnasta - todetaan selkeästi, vaatiiko skenaario evakuointi (suojaväistö) toimenpiteitä, mikäli skenaario edellyttää - suojaväistötoimenpiteitä, esitetään toimenpiteet toimintamallissa tai erillisenä suunnitelmana
▼
Ympäristövahinkojen rajaamiseksi vaadittavat toimenpiteet sekä jälkivahinkojen torjunta
<ul style="list-style-type: none"> - esitetään pelastustoiminnan yhteydessä vaadittavat toimenpiteet ympäristövahinkojen rajaamiseksi - esitetään pelastustoimintaan liittyvät välittömät jälkivahinkojen torjuntatoimet - esitetään, kuinka kohteessa on varauduttu sammutusvesien talteenottoon
▼
Pelastustoiminnan päättäminen

Toimintamallin sisältämien eri toiminnallisten tehtävien järjestys aikajanalla tarkasteltuna tulee tehdä onnettomuusskenaariokohtaisesti ja siksi edellä esitettyjen toimenpiteiden järjestys saattaa muuttua tehtävien priorisoinnista riippuen.

6.10 Alueen eristäminen

Kuvataan alueen eristämiseksi vaadittavat toimenpiteet. Eristämisen havainnollistamiseksi käytetään karttakuvia.

6.11 Suojaväistön toteuttaminen

Evakuointi suunnitellaan suojaväistönä huomioimalla skenaariokohtainen tarve. Suunnitelmassa tulee todeta, aiheuttavatko kohteen onnettomuusskenaariot tarpeen suojaväestölle kohteessa ja / tai sen lähiympäristössä. Mikäli kohteen skenaariot eivät edellytä suojaväestötarvetta, todetaan se suunnitelmassa. Mikäli kohteen onnettomuusskenaarioissa todetaan suojaväistön olevan tarpeellinen, tulee suunnitelmaan liittää lyhyt suojaväistöohje.

Ohjeeseen tulee kirjata vähintään seuraavat tiedot:

- alue, josta ihmiset siirretään
- alueella sijaitsevat tärkeät suojattavat kohteet kuten hoitolaitokset, päiväkodit, koulut ja julkiset kokoontumistilat
- siirrettävän väestön määrä
- minne suojaväistö toteutetaan

6.12 Onnettomuuden jälkien korjaaminen ja ympäristön puhdistaminen

Kuvataan pelastuslaitoksen toimenpiteet pelastustoiminnan päättämisen yhteydessä onnettomuuden jälkien korjaamiseksi sekä ympäristön puhdistamiseksi.

6.13 Tiedottaminen onnettomuudesta

Vaaratiedottaminen

Vaaratiedottaminen toteutetaan SM:n vaaratiedoteoppaan mukaisesti. Suunnitelmassa tulee ilmetä miten ja mille alueille vaaratiedottaminen kohdennetaan.

Suunnitelmassa tulee ilmetä seuraavat tiedot:

- Vaara-alueen väestö
- Hälytysjärjestelmät ja kuuluvuusalueet
- Esitötetty vaaratiedotelomake suomen ja ruotsin kielellä

Onnettomuuden aikainen muu tiedottaminen

Esitetään, kuinka tiedottaminen onnettomuustilanteen aikana toteutetaan. Tiedottamistoiminnan tukena käytetään pelastuslaitoksen tiedotusohjetta. Suunnitelmassa huomioidaan myös toiminnanharjoittajan tiedotusohjeet ja käytännöt.

Tiedottaminen valtion rajat ylittävistä vaikutuksista

Toimenpiteet kuinka valtorajojen ylittävistä suuronnettomuuksista tiedotetaan naapurivaltiota.

6.14 Suunnitelman liitteet

Taulukko toteutuneista UPS harjoituksista ja koulutuksista

Esimerkkejä ulkoisen pelastussuunnitelman liitteistä

- Sisääntulokohtat
- Yhteyshenkilöt ja puhelinnumerot
- Alueen ovinumero- ja katukartat
- Kokoontumispaikat- ja kaasusuojapaikat
- Rakennusten kohdekortit
- Kartta varoitus- ja eristysrajoista tehdasalueella
- Kartta kemikaalien ja putkistojen sijainnista
- Kemikaalien purku- ja lastauspaikat
- Kemikaalien sulkuventtiilit (kartta)
- Muut haitalliset / mahdollisesti vaaraa aiheuttavat kemikaalit

- Alueen viemärintijärjestelmän kartta
- Kohteen paloilmoitusjärjestelmät
- Kohteen sammutusjärjestelmät
- Sammutusvesijärjestelmät ja sammutusveden kerääminen
- Vaaratiedotelomakkeet (esitetyt)
- Esimerkki väestölle annettavista toimintaohjeista
- Muiden viranomaisten suunnitelmat ja ohjeet
- Turvallisuusselvitys ja sisäinen pelastussuunnitelma

Pelastuslaitoksen ohjeet ja tiedostot

- Pelastuslaitoksen johtamisohjeet
- Viestiohjeet
- Onnettomuustiedottamisen ohjeet
- Pelastuslaitoksen erityiskalusto
- Ympäristö- ja öljyvahinkojen torjuntasuunnitelma

7 Taustamateriaalia

TUKES ohje 8/2015	Sisäinen pelastussuunnitelma
Tukes-ohje 22/2021	Turvallisuusselvitys
TUKES opas	Tuotantolaitosten sijoittaminen
TUKES	Kemikaalilaitosten yhteistoiminta onnettomuuksien ehkäisemiseksi
TRAFICOM 6/2020	Satamassa tapahtuva vaarallisten aineiden kuljetus – Turvallisuusselvitys ja sisäinen pelastussuunnitelma
ELY raportti	Patoturvallisuusopas
Liikennevirasto	Ohje kemikaaliratapihan turvallisuusselvityksen ja pelastus suunnitelman laatimiseksi
Sisäministeriö ohje	Ulkoisten pelastussuunnitelmien harjoitusohje
Sisäministeriö	Vaaratiedoteopas

8 Liitteet

Liite 1: Turvallisuuustiedotepohja

Liite 2: Suunnitelmapohja

Liite 3: Kuulutusmallipohja

Liite 4: Aluehallintoviraston arviointi

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Sisäministeriö PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Inrikesministeriet PB 26, 00023 Statsrådet

www.intermin.fi